

¡BOMBA!

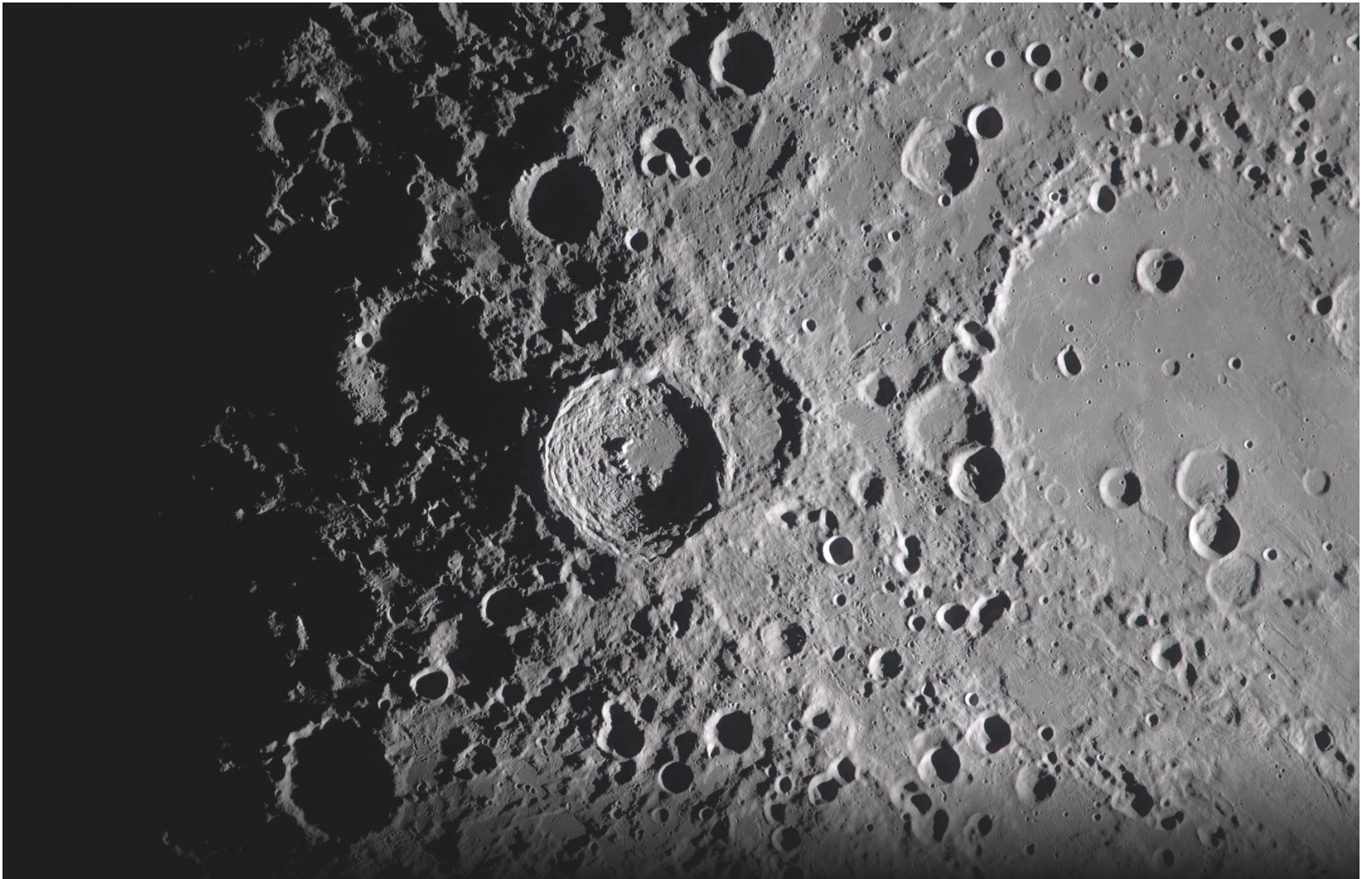
De nuevo viene otra tregua,
y así lo entiende la raza:
después de cada amenaza,
Trump sirve tacos de lengua

K'uintsil

Miércoles 8 de abril de 2026

CAMPECHE · YUCATÁN · QUINTANA ROO · AÑO 11 · NÚMERO 2698 · www.lajornadamaya.mx

Artemis II táan u náachtal ti' Uj yéetel ts'o'ok u ch'a'ak bej u suut Yóok'ol Kaab

U áastronautailo'ob misyoon Artemis II túuxta'an tumen NASAe', jóok'o'ob le martes máanika' ti' ba'ax ku k'aaba'inta'al beey iinfluesyaa de la Lunáa, yéetel ts'o'ok u ch'a'ak bej u suuto'ob Yóok'ol Kaab. Tukulta'an u kóojolo'ob tuka'atéen le viernes ku taala' Leti'obe' leti'e' yáax wiinik u bak'pachtmo'ob Uj tu jo'olaj maanal 50 ja'abo'ob.

U kaapsulail Orión, tu'ux na'aka'an le kantúul áastronautaob -Reid Wiseman, Christina Koch yéetel Victor Glover, ti' NASA, yéetel Jeremy Hansen, ti' u kúuchil Agencia Espacial Canadiense- yaan u ch'éenel u kóola'al tumen u muuk' Uj ti'al u jéets'el tu gráabedadil Yóok'ol Kaab.

Áastronautaobe' ts'o'ok u ch'a'ak bej u suuto'ob Yóok'ol Kaab, tu'ux tukulta'an u k'uchulo'ob láas 20:07 tu lak'inil Estados Unidos, (00:07 ti'

u k'iinill sábado GMT) tu k'áak náabil océano Pacífico, aktáan u jáal ja'il San Diego (EE.UU.). Tu jo'olaj túun náachchajal ti' iinfluesyaa lunare', u máakilo'ob Artemis II yaan u tsikbaltiko'ob ba'ax seen úuch ti' meyaj tu beeto'ob ti' k'a'aytajil t'aan yaan u beeta'al yéetel u áastronautailo'ob NASA Jessica Meir, Jack Hathaway yéetel Chris Williams, beyxan u x-áastronautail Agencia Espacial Europea (ESA) Sophie Adenot, máaxo'ob na'akano'ob tu kúuchil Estación Espacial Internacional (ISS). U kaapsulail Orióné' yaan u p'áata'al ichil u k'ajla'ayil le k'iino'oba', tumen leti'e' yáax noj meyaj tu'ux túuxta'ab wiinik tak te'el Ujo', tumen u ts'o'ok u téen ka'aj úuche', leti'e' ka'aj k'uch Apolo 17 tu ja'abil 1972.

Kex tumen le kantúul áastronautailo'ob ma' j-éem u pe'echabto'ob uj, je'el bix ka'aj k'uch

Apolo 17e', béeychaj u máano'ob yóok'ol Uj ukp'éel ooraob, ts'o'oke' tu ch'a'aj oochelo'ob ka'alikil xan tu cha'anto'ob bix yanik u lu'umil le noj sateliteo', ts'o'oke' béeychaj xan u tsikbaltik ba'ax tu yilo'ob yéetel máako'ob jach kaambanaja'an ich NASA tu kaajil Houston (Texas).

Orióné' máan tu paach Uj, ts'o'oke' náats' kex 6 mil545 kilómetro'ob (4.067 miyáaob) tu jach naats'il lu'um.

Beyxan tu jets'aj túumben reekord tumen misyon yéetel wiinike' leti'e' ts'o'ok u jach náachtal ti' Yóok'ol Kaab, úuchik u chukik 406 mil 771 kilómetro'ob (252.756 miyáaob).

EFE / P 14
Oochel NASA